

VENDIM
Nr.4, datë 1.2.2006

NË EMËR TË REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

Kolegjet e Bashkuara të Gjykatës së Lartë të përbërë nga:

Thimjo Kondi	Kryetar
Nikoleta Kita	Anëtar
Kristaq Ngjela	"
Evjeni Sinoimeri	"
Irma Bala	"
Shpresa Beçaj	"
Ylvi Myrtja	"
Agron A.Lamaj	"
Perikli Zaharia	"
Artan Hoxha	"
Besnik Imeraj	"
Ardian Dvorani	"
Spiro Spiro	"

në seancën gjyqësore të datës 1.2.2006, morën në shqyrtim çështjen civile me palë:

PADITËS I KUNDËRPADITUR: Naim Elezi, i biri i Safetit, i datëlindjes 1958, banues në Tiranë.

I PADITUR KUNDËRPADITËS: Shoqëria tregtare "MASGLASS",-sh.p.k., me seli në Tiranë.

OBJEKTI I PADISË: Detyrimi për pagimin e qirasë, prej 800 (tetëqind) \$ USD, në muaj; për periudhën 22.6.2001 - 30.5.2002.

BAZA LIGJORE: Nenet 801 e vijues të Kodit Civil.

OBJEKTI I KUNDËRPADISË: Konstatimi i pavlefshmërisë absolute të kontratës së qirasë, lidhur midis palëve më datë 22.6.2001.

BAZA LIGJORE: Nenet 92/"ç", i Kodit Civil dhe 160, i Kodit të Procedurës Civile.

Gjykata e Shkallës së Parë Tiranë, me vendimin nr.1896, datë 2.5.2003, vendosi:

1. Pushimin e gjykimit për padinë e ngritur nga paditësi/i kundërpaditur Naim Elezi kundër të paditurit/kundërpaditës "MASGLASS", - sh.p.k.

2. Pranimin e kundërpadisë të ngritur nga i padituri/kundërpaditës "MASGLASS", - sh.p.k. kundër paditësit/të kundërpaditur Naim Elezi.

3. Konstatimin, si absolutisht të pavlefshëm, të veprimit juridik të kontratës së qirasë datë 22.6.2001, të lidhur midis palëve të mësipërme, për objektin magazinë, me sipërfaqe 310 m², e ndodhur në rrugën e "Kavajës", tek ish-kombinati "M.Mame".

Gjykata e Apelit Tiranë, me vendimin nr.718, datë 4.6.2004, vendosi lënien në fuqi të vendimit të gjykatës së shkallës së parë.

Kundër të dy vendimeve ka paraqitur rekurs, në Gjykatën e Lartë, paditësi/i kundërpaditur me të cilin kërkon prishjen e tyre dhe dërgimin e çështjes, për rishqyrtim në Gjykatën e Shkallës së Parë Tiranë, duke parashtruar:

1) Të dy gjykatat kanë bërë shkelje procedurale, pasi kanë lejuar zhvillimin e gjykimit në mungesën time dhe pa më dëgjuar deri në fund të procesit. Kjo shkelje është, në të njëjtën kohë, edhe shkelje si procedurale (nenet 4 e 16 të Kodit të Procedurës Civile) ashtu edhe Kushtetuese (neni 42 i Kushtetutës).

2) Kundërpadia është bazuar në deklaratimet e tre personave që s'janë as me banim, as me punë në Tiranë dhe që janë sjellë të shoqëruar me policë, mënyrë kjo që parashikohet nga Kodi i Procedurës Penale dhe jo nga Kodi i Procedurës Civile.

Me vendimin datë 14.1.2005, Kolegji Civil i Gjykatës së Lartë (në Dhomën e Këshillimit), vendosi kalimin e çështjes për gjykim.

Kolegji Civil i Gjykatës së Lartë, me vendimin e datës 14.7.2005, vendosi kalimin e çështjes

në Kolegjet e Bashkuara, për unifikimin e praktikës gjyqësore, për sa vijon:

1. Kur pushohet gjykimi i padisë, gjykimi i kundërpadisë do të ndjekë të njëjtin fat, apo pavarësisht nga kjo, ajo do të gjykohet si një padi e veçantë ?

2. Rezulton se paditësi është larguar nga salla e gjykimit për prishje të rregullit dhe më pas, përfaqësuesja e tij ka lënë, me vullnet, seancën gjyqësore, pa deklaruar nëse ka hequr dorë nga padia e ngritur nga i përfaqësuari prej saj. Kolegji çmon të drejtë faktin se mosparaqitja ose largimi pa shkaqe të arsyeshme i paditësit nga seanca gjyqësore konsiderohet heqje dorë nga gjykimi i padisë (në rastin në gjykim largimin pa shkaqe të arsyeshme nuk e ka bërë paditësi, por përfaqësuesja e tij).

Bazuar në këtë disponim të vullnetit nga pala paditëse, si dhe faktin se përfaqësuesja e paditësit, në rrethanat e parashtruara më sipër, është larguar nga gjykimi, kjo duhej konsideruar si heqje dorë nga gjykimi i padisë, apo, në këto rrethana, gjykata duhej të sigurohej më parë lidhur me vullnetin e paditësit, duke e thirrur atë në seancën pasardhëse ?

3. Edhe pse gjykata ka marrë vendim për ta shqyrtuar çështjen në mungesë, lind pyetja se, a duhet njoftuar pala paditëse e k/paditur për shqyrtimin e kundërpadisë?

KOLEGJET E BASHKUARA TË GJYKATËS SË LARTË,

pasi dëgjuan relacionet e gjyqtarëve Spiro Spiro e Perikli Zaharia dhe pasi e biseduan çështjen në tërësi,

V Ë R E J N Ë:

Se, nga shqyrtimi i akteve të dosjes civile që i përket palëve: Paditës - i k/paditur Naim Elezi dhe i paditur - k/paditës - Shoqëria tregtare "MASGLASS",-sh.p.k., si dhe gjatë seancës dëgjimore në Kolegjet e Bashkuara, rezultoi se: Më 25.10.2002, shtetasi Naim Elezi, ka paraqitur, në Gjykatën e Shkallës së Parë Tiranë, kërkesëpadi me të cilën kërkon detyrimin e shoqërisë tregtare "MASGLASS",-sh.p.k. që t'i paguajë qiranë, prej 800 (tetëqind) \$ USD në muaj, për periudhën 22 qershor 2001 deri 30 maj 2002, për objektin magazinë, me sipërfaqe 310 m² që ndodhet në mjediset e ish-kombinatit "M.Mame", Tiranë. Mbas tre seancave gjyqësore që u zhvilluan për gjykimin e saj (në datat 18/11, 27/11 dhe 16.12.2002), në seancën e datës 17.1.2003, bazuar në nenin 160 të Kodit të Procedurës Civile, i padituri paraqiti kundërpadi, me anë të së cilës, bazuar në nenin 92/ç të Kodit të Procedurës Civile, kërkon të konstatohet pavlefshmëria absolute e kontratës së qirasë lidhur midis tij dhe paditësit më datë 22.6.2001.

Gjykata e shkallës së parë, pasi konstatoi se kërkimi i kundërpadisë ka lidhje me atë të padisë dhe se, përsa i përket formës, përmbush kërkesat e paragrafit të II-të të nenit 160 të Kodit të Procedurës Civile, më 17.01.2003 mori vendim të ndërmjetëm, me të cilin u vendos që ajo të gjykohet së bashku me padinë dhe shtyu seancën, duke i dhënë kështu kohë paditësit për t'u njohur me përmbajtjen e saj dhe provat shkresore bashkëlidhur. Mbas tetë seancave gjyqësore, zhvilluar, si rreth kërkimeve të padisë, ashtu edhe atyre të kundërpadisë, në seancën e datës 20.4.2003, gjykata, në zbatim të nenit 178 të Kodit të Procedurës Civile, mori vendim të ndërmjetëm dhe largoi nga salla e gjyqit, paditësin e k/paditur, për prishje të rregullit e qetësisë, duke theksuar se gjykimi do të vazhdonte në prani të av.Manushaqe Zhulali, caktuar, si përfaqësuese, me prokurë të posaçme prej tij. Ajo kishte marrë pjesë në të gjitha seancat gjyqësore që ishin zhvilluar deri atëherë. Meqenëse, edhe pas largimit të klientit të saj, gjykata vazhdoi me pyetjen e dëshmitarit Leonard Lama, (i cili ishte sjellë nga i padituri - k/paditës), pa dhënë sqarime për shkakun, u largua nga salla edhe përfaqësuesja e paditësit të k/paditur. Menjëherë mbas kësaj, gjykata mori vendim të ndërmjetëm (që e bazoi në nenet 179 dhe 299/c të Kodit të Procedurës Civile), për pushimin e gjykimit, përsa i përket padisë dhe vazhdimin e tij, për k/padinë dhe, pasi mori vendim për administrimin e provave shkresore, i dha fund shqyrtimit gjyqësor dhe kaloi në dëgjimin e pretendimeve të fundit të palëve. Me kërkesën, për kohë për përgatitje të të paditurit - k/paditës, gjykata, në prani vetëm të këtij të fundit, shtyu seancën, për më 2.5.2003, seancë që u zhvillua duke mos qenë të pranishëm as paditësi - i k/paditur, as përfaqësuesja e tij. Veç këtij fakti (të mosqenies të pranishëm të këtyre të fundit), nga aktet, nuk rezulton që ata të jenë njoftuar për datën dhe orën e seancës pasardhëse (datë 2.5.2003). Figuron gjithashtu sikur ishte marrë vendimi i mungesës për këtë palë, vendim ky që, pavarësisht se nuk do të ndryshonte asgjë lidhur me parregullsinë e njoftimeve, sikundër del nga aktet, nuk rezulton që të jetë marrë as në seancën e

mëparshme, as në seancën e fundit, datë 2.5.2003, në të cilën u mor edhe vendimi përfundimtar nr.1896. Ky vendim u la në fuqi edhe nga Gjykata e Apelit Tiranë, me vendimin nr.718, datë 4.6.2006, të saj.

Duke pasur parasysh parashtrimin e fakteve si më sipër, Kolegjet e Bashkuara të Gjykatës së Lartë, arritën në përfundimin se, si vendimi i gjykatës së shkallës së parë, ashtu edhe ai i apelit, janë marrë duke mos u përmbushur kërkesat e ligjit procedural civil dhe, për rrjedhojë, ato duhet të prishen, si për shkaqe që kanë të bëjnë me shkeljen e së drejtës së pjesëmarrësve në proces, (në rastin konkret të paditësit - të k/paditur), kusht ky i domosdoshëm për të pasur një proces të rregullt ligjor (neni 131/f i Kushtetutës), ashtu edhe për moszbatimin e kërkesave të dispozitave procedurale rreth pushimit të gjykimit (neni 299 i Kodit të Procedurës Civile).

Përsa i përket parregullsive që u lejuan gjatë zhvillimit të procesit civil midis këtyre palëve, ato kanë të bëjnë me mosrespektimin e normave procedurale civile në lidhje me njoftimet, (në rastin konkret, të paditësit - të k/paditur) për datën dhe orën që ishte caktuar nga gjykata e shkallës së parë në të cilën, me vendimin e ndërmjetëm të datës 30.4.2003, ishte caktuar se do të zhvillohej seanca gjyqësore pasardhëse. Megjithëse vetë gjykata, në këtë vendim shprehet për shtyrjen e seancës për datën 2.5.2004, **për t'u dhënë kohë palëve** që të përgatisnin pretendimet e fundit, njërën prej këtyre palëve dhe konkretisht, paditësin e k/paditur dhe përfaqësuesen e tij, (të cilët - i pari se ishte nxjerrë prej vetë gjykatës nga salla e gjyqit, kurse e dyta, se, në vijim të mbajtjes së linjës së respektimit të interesave të klientit të vet, u largua pa pritur përfundimin e asaj seance), në kundërshtim me urdhërimin e parashikuar në dispozitën e nenit 18 të Kodit të Procedurës Civile, nuk e njoftoi për zhvillimin e seancës së ardhshme, jo vetëm duke mos respektuar, në këtë mënyrë, një nga parimet kryesore në të cilat bazohet procesi gjyqësor civil sikundër është ai i kontradiktoritetit, (nenet 20 - 21 të Kodit të Procedurës Civile), por duke e vënë atë në pozita inferioriteti në raport me palën tjetër në favor të së cilës edhe u vendos, përfundimisht, prej saj, (gjykatës).

Përsa i përket shkakut tjetër - moszbatimit prej gjykatës së shkallës së parë të kërkesave procedurale në lidhje me pushimin e gjykimit, në rastin konkret vetëm për padinë që kishte paraqitur paditësi - i k/paditur, Kolegjet e Bashkuara të Gjykatës së Lartë, vlerësojnë se, trajtimi i tij në këtë vendim duhet bërë në funksion të njësimi të praktikës gjyqësore që është edhe motivimi i ardhjes, me vendimin e datës 14.7.2005, të Kodit Civil të saj, të kësaj çështjeje në këto Kolegje, vendim në të cilin janë parashtruar, sikundër u përmend në pjesën hyrëse, momentet për të cilat kërkohet të bëhet njësimi i praktikës gjyqësore. Thelbësore, prej këtyre momenteve, është ai që ka lidhje me fatin që do të ketë gjykimi i k/padisë në rastet e pushimit të gjykimit të padisë, së paraqitur nga paditësi sikurse në rastin konkret, nga shtetasi Naim Elezi, ndaj të cilit i padituri shoqëria tregtare "MASGLASS," -sh.p.k. i është kundërtuar me k/padi që përmban kërkimin e formuluar në pjesën e kërkit të objektit të saj.

Në trajtimin e momenteve të njësimi të praktikës gjyqësore lidhur me kundërpadinë, në funksion të zgjidhjes së çështjes konkrete civile objekt gjykimi, Kolegjet e Bashkuara të Gjykatës së Lartë, marrin për bazë dhe konfirmojnë edhe njëherë sa janë trajtuar dhe njësuar në lidhje po me kundërpadinë, si institut i veçantë i së drejtës procedurale civile, në vendimin nr.101, datë 21.6.2000, unifikues të tyre.

Në vijim çmojnë se, sa parashtrohet në vendimin e tanishëm duhet konsideruar vazhdim i vendimit të mëparshëm të tyre në të cilin është trajtuar gjerësisht, jo vetëm natyra juridike e kundërpadisë dhe forma e kufizimet në lidhje me momentin procedural në të cilin ajo mund të paraqitet në një proces gjyqësor civil të filluar tashmë, por edhe konsiderimi i saj si padi më vete, e cila mund të paraqitet në një gjykim të veçantë nga ai i filluar më parë për gjykimin e një padie, për shkak koneksiteti, i cili qëndron pikërisht në lidhjen që ekziston midis kërkimeve të njëra-tjetrës apo se ndodhemi para rastit kur, midis palëve mund të bëhet ndërshtyerje e ndërsjellë detyrimesh.

Në vendimin e mëparshëm të këtyre Kolegjeve, duke u konsideruar, si padia, ashtu edhe k/padia, si padi më vete, përcaktohet se, kur ato gjykohen së bashku, në një gjykim të vetëm, (sikundër filloi gjykimi i tyre në çështjen objekt gjykimi), me vendimin përfundimtar, sipas rastit, mund të vendoset: a) Pranimi i padisë dhe i k/padisë, duke vendosur, kur është rasti, edhe ndërshtyerjen e detyrimeve të ndërsjella; b) Pranimi i padisë dhe rrëzimi i k/padisë; c) Rrëzimi i padisë dhe pranimi i k/padisë dhe ç) Rrëzimi si i padisë, ashtu edhe i k/padisë. Ajo që, në vazhdim të sa u përmendën, mbetet për t'u njësuar, për shkak se përbën objekt në çështjen civile objekt gjykimi në Kolegjet e Bashkuara në gjykimin e tanishëm, si dhe, sepse konstatohen kundërshti në disa vendime të Kodit Civil (shih vendimet nr.578, datë 13.7.1999; nr.203, datë 21.1.2000 dhe nr.761, datë 8.4.2004), ka të

bëjë me rastet kur për shkakun para të cilit ndodhet gjykata, rast pas rasti, në një gjykim të përbashkët të padisë me k/padinë, vendoset pushimi i gjykimit të padisë, cili do të jetë fati i gjykimit të k/padisë, të bashkuar tashmë. Bashkë me pushimin e gjykimit të padisë, do të vendoset edhe pushimi i gjykimit të k/padisë, apo ky i fundit mund të vazhdojë në fazën në të cilën ndodhet shqyrtimi gjyqësor i çështjes në momentin e pushimit të gjykimit të padisë dhe në përfundim të tij, gjykata, në një vendim të vetëm, të shprehet, si për kërkimet e paditësit, ashtu edhe për ato të kundërpaditësit?

Kolegjet e Bashkuara të Gjykatës së Lartë, bazuar në sa u parashtruan, arritën në përfundimin unifikues sipas të cilit **në një gjykim, në të cilin është pranuar që bashkë me gjykimin e padisë të zhvillohet edhe gjykimi i k/padisë, pushimi i gjykimit të padisë, pavarësisht nga shkaku, nuk passjell, vetvetiu, edhe pushimin e gjykimit të k/padisë. Përkundrazi, gjykimi i k/padisë mund të vazhdojë normalisht dhe gjykata, në vendimin përfundimtar, duhet të shprehet, si për kërkimet e padisë, ashtu edhe për ato të kundërpadisë, sikurse ato të ishin gjykuar më vete, në dy gjykime të veçanta.** Arritën gjithashtu edhe në përfundimin se, (veç interesit praktik të drejtësisë për sigurimin e kushteve optimale për një ekonomi efektive gjyqësore dhe interesit vetiak të k/paditësit për mosplotësimin, për shkaqe që nuk varen nga ai, të afateve të parashkrimit të k/padisë, nëse ajo do të paraqitej si padi në një proces gjyqësor më vete), **në këto raste, është i padituri - k/paditës subjekti procedural, i cili ka të drejtën për të disponuar lidhur me faktin nëse dëshiron ose jo vazhdimin e gjykimit të k/padisë edhe mbas pushimit të gjykimit të padisë, vullnet, të cilin, në çështjen objekt gjykimi, i padituri - k/paditës e realizoi nëpërmjet përgjigjes pozitive që i dha pyetjes së gjykatës pas marrjes prej saj të vendimit të ndërmjetëm për pushimin e gjykimit të padisë. Fakti që, fillimisht, gjykata u vu në lëvizje nga paditësi, nëpërmjet paraqitjes para saj të kërkesëpadisë, nuk përbën shkak të arsyeshëm për mosvazhdimin e një gjykimi tashmë në zhvillim e sipër; vazhdim që, në rastin e bashkimit në një gjykim të vetëm edhe të k/padisë nënkupton, në mënyrë të pazgjydhshme, krahas iniciativës fillestare të paditësit nga njëra anë, edhe iniciativën e kundërpaditësit për përmasat procedurale brenda dhe rreth të cilave mund të vazhdojë të jetë në lëvizje (rrjedhën) një proces civil, objektin e të cilit e përbëjnë jo më një, por dy padi më vete, ndonëse në role të ndryshuara (të alternuara), por me po ata persona si palë ndërgjyqëse, nga ana tjetër.**

Përveç sa më sipër, Kolegjet e Bashkuara konstatuan se, në çështjen objekt gjykimi, Gjykata e Shkallës së Parë Tiranë ka gabuar edhe në lidhje me vetë vendimin e ndërmjetëm të datës 30.4.2003 për pushimin e gjykimit të padisë, pasi ai është marrë pa qenë e pranishme asnjëra prej rrethanave që parashikohen në dispozitën e nenit 299 të Kodit të Procedurës Civile.

Me këtë rast, ato vlerësojnë se, **as largimi, në zbatim të nenit 178 të Kodit të Procedurës Civile, prej gjykatës, i paditësit, as edhe lënia e sallës së gjyqit, qoftë dhe pa sqarimet e rastit, nga përfaqësuesja e tij, nuk mund të konsiderohen heqje dorë nga gjykimi i padisë (neni 299/b i Kodit të Procedurës Civile) apo mosparaqitje e palëve, në kuptimin procedural që, sipas përmbajtjes së dispozitave të neneve 175 e 179 të Kodit të Procedurës Civile në fuqi, ka termi "mosparaqitja e palëve" në procesin civil.**

Kolegjet e Bashkuara çmojnë se, konstatimi i të metave që u vunë në dukje përsa i përket gjykimit të kësaj çështjeje konkrete civile dhe përcaktimet unifikuese që u dhanë prej tyre në lidhje me interpretimin e kuptimit të dispozitave përkatëse të Kodit të Procedurës Civile, nga njëra anë, do të ndihmojnë gjykatën që do të rigjykojë çështjen për zgjidhjen e drejtë, të bazuar në ligj e në prova të saj dhe, nga ana tjetër, do të shërbejnë edhe për gjykatat e tjera për të zbatuar në mënyrë të unifikuar, këto dispozita gjatë zgjidhjes së çështjeve të ngjashme, në të ardhmen.

PËR KËTO ARSYE,

Kolegjet e Bashkuara të Gjykatës së Lartë, bazuar në nenet 481 dhe 485/"ç" të Kodit të Procedurës Civile,

VENDOSËN:

1. Prishjen e vendimit nr.1896, datë 2.5.2003 të Gjykatës së Shkallës së Parë Tiranë dhe vendimit nr.718, datë 4.6.2004 të Gjykatës së Apelit Tiranë dhe dërgimin e çështjes, për rishqyrtim në

Gjykatën e Shkallës së Parë Tiranë, me trup gjykues tjetër.

2. Ky vendim është unifikues. Një kopje e tij të dërgohet, për botim, në Fletoren Zyrtare.